

šolske sobe, šolskega poslopja, okoliša itd., ne da bi se prej začelo z enostavnejšimi predmeti, ki so v tem slučaju geometriška telesa, kakor: kroglja, prizma, kocka itd. To je postopanje brez prevdarka, brez metode. To risanje naj se goji v zvezi z geometriškim oblikoslovjem, merjenjem, računanjem in domovinoslovjem, a začeti je tedaj, ko je otrok zato zrel, z najenostavnejšimi telesi. — Ta telesa je treba najprej ustno obravnavati, potem šele grafično predstavljati v eni in dveh projekcijah.

Tu se nam nehote vriva še en način, ki z njim izražamo obliko teles in to je modeliranje.

Ko smo predmete najprej spoznavali od vseh strani, in sicer tako, da dobimo popolu vtisk, psihološko „zaznavo“ torej z vidom, sluhom in posebno s tipom, tedaj gremo zopet nazaj od celega tvora do abstrakcij. Torej, če predstavljamo telesa, nam je hoditi to-le pot: Najprej modelujemo telo, potem ga slikamo z barvo kot ploskovno prikazen, nadalje ga skiciramo s črto, slednjič združimo na višji stopnji vse prikazni telesa v dovršeno podobo, ga predstavljamo s pomočjo barve, črt (perspektive), sence in luči in dosežemo s tem višek obrazne sposobnosti.

To je prava pot, ki jo kaže dušeslovje in ki ga je tudi odkazalo pouku risanja v novi dobi. Zahteva se, naj se na vsak način uvede v ljudsko šolo tudi modeliranje.

Da je modeliranje važno za razvoj dušnih sil, to nam pričajo životopisi mnogih slikarjev, pa tudi literatov, n. pr. Goetheja, Roseggerja i. dr.

V tem smislu pa bi se moralo na učiteljskih poučevati; tu bi moralo biti modeliranje predmet. Potem bi ga uvedli v ljudske šole, in ni dvomiti, da bi se ga poprijeli otroci z velikim veseljem in uspehom.

(Dalje.)

Književnost in umetnost.

Naučna ekskurzija abiturijentov zagrebačke kr. učiteljske šole meseca svibnja god. 1906. — Ta brošura nam opisuje naučno potovanje abiturientov zagrebaškega učiteljskega, ki so ga napravili meseca maja letos pod vodstvom ravnatelja K. Matice in profesorjev Većeslava Durhanka in Stjepana Šmida v Maribor, Gradec, na Dunaj in v Prago. To v resnici poučno potovanje je opisano jako natančno in nam kaže lepo sliko te velevažne ekskurzije. Ne zdi se nam potrebno poudarjati, kolike važnosti so taka potovanja za učitelja. Vse priznanje gre ravnatelju Matici, ki prireja leto za letom taka in enaka potovanja z goječici svojega zavoda. Kaj pa naši učiteljskiščeniki? Ti pridejo kvečjemu do — Barja. Čujemo, da so bili ljubljanski učiteljskiščeniki vabljani v Zagreb, a čuli še nismo, da bi jih ravnateljstvo povedlo na to pot. To je gotovo jako obžalovati. Izza domače peči ne spoznavamo sveta. Treba je venkaj med ljudi, v pisano življenje!

Vestnik.

V Belgrad odidejo kot zastopniki „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ nje predsednik L. Jelenc, člana upravnega odbora Ivan Šega in E. Gangl in član Milivoj Berborovič, učitelj-voditelj srbske šole v Trstu. Tem oficijalnim zastopnikom se pridružijo gđe učiteljici Ana Tomčeva in Pavla Lapajnetova iz Idrije ter tovariš Janko Toman, nadučitelj v Moravčah. — Skupščina odposlancev glavnih jugoslovanskih učiteljskih društev, oziroma učiteljskih zvez, ki ima nalogo, razpravljati o tem, kako se osnuj „Jugoslovanska učiteljska zveza“, se vrši (po našem koledarju) dne 20. avgusta t. l. v domu „Učiteljskega združenja“ v Belgradu. V imenu slovenskih delegatov bo poročal tovariš Ivan Šega. — „Savez hrv. učiteljskih društev“ in „Hrv. pedagoško književni zbor“ bodo zastopali gg. Tomislav Ivkanec, Janko Leskovicar in Milan Pejnovič. — Delegati srbskega „Učiteljskega združenja“ pa

so gg. Uroš Blagojevič, Miča Ivkovič, Mihajlo M. Stanojevič, Jovan P. Jovanovič, Staniša Stanišič in gđe Savka Radičević. — Naši delegati odpotujejo iz Ljubljane v četrtek, dne 16. avgusta t. l., popoldne ob 2:57 in dospo v Zagreb ob 7. uri zvečer. Iz Zagreba se odpeljejo drugo jutro ob 8. uri in pridejo v Belgrad zvečer ob 9. uri. — Belgrajsko časopisje že zdaj srčno pozdravlja obisk Slovencev. Ako se še kdo meni pridružiti našim delegatom, naj to takoj javi tovarišu L. Jelencu v Ljubljani.

Kratko odpravljeni. V 29. številki smo priobčili članek „Učitelj in politika“, ki je zbudil občo pozornost ne samo v učiteljskih, ampak tudi v neučiteljskih krogih. Članek je pisan mirno in dostojno, kakor je sploh naša navada. Obrazložili smo svoje misli in svoje nazore glede naših političkih strank, ker smo mnenja, da nam gre pravtako svoboda v pismu in govoru kakor vsakemu drugemu državljanu. Te svobode si ne damo jemati nikdar od nikogar! Našega članka se je spomnil tudi „Slovenski Narod“ v svoji 173. številki z dne 31. julija t. l. Ta datum si je treba dobro zapomniti, da ne pozabimo, kako nas je odpravil svobodomiseln list. Njegov glavni urednik piše: „V svoji 29. številki je glasilo našega učiteljstva priobčilo članek, ki kaže o veliki domišljavosti nekaterih naših učiteljev. Nam ne prihaja na misel, da bi se prepirali z dotičnimi gospodi, ki drugim nedelavnost očitajo, sami pa se pri vsaki priliki tresejo kot bojazljiva perutnina, ki družega ne ume, kakor časih zakodakati v „Učit. Tovarišu“. So li taki možje pri naši stranki, ali ne, je čisto brez vsakega pomena. Dosegli ne bodo nikjer nič, ker so itak preleni, naj gredo torej, kamor hočejo. Mi za njimi ne bomo jokali. Kako domišljav in smešno visok je ta zarod, ki dosedaj od sebe še ni nobene fige dal, dokazuje naj odlomek iz zgoraj omenjenega članka, v kolikor se tiče naše stranke.“ Tu navaja „Slovenski Narod“ le del dotičnega odstavka, zato ima citat sedaj tudi drugačno lice, nego ga ima original. Koncem notice pravi „Narod“: „V tolažbo bodi piscu, kakor uredništvu povedano, da dr. Tavčar še ne misli iti v pokoj, in da se bode „Učiteljski Tovariš“ morda še večkrat prelevil, nego bode ta pokoj doživel! V drugem je pa stvar preotročja, da bi se z modrostjo, ki se kuha v gorenjskih Dražgošah, še nadalje bavili! Škoda tiska in črnila.“ — Za danes nimamo tem besedam ničesar dostavljati. To storimo o drugi priliki. Tudi ne obsojamo takega odgovora, da ne obsojamo samo, da nismo domišljivi, da ne kokodakamo in da ne mečemo od sebe fig, ampak da je naše pošteno delo posvečeno blaginji našega ljudstva, pravični uravnavi pravnih in gmotnih razmer učiteljstva in napredku našega šolstva. Kdor tega ne ve in ne vidi, nima pravice, izrekati sodbe o delovanju našega učiteljstva. Končno se usojamo le še vprašati, kdaj in kako se je naš list prelevil in kaj meni „Narodov“ kritik z modrostjo, ki se kuha v gorenjskih Dražgošah? Ako ves naš članek natančno premisli in preudari, se mu ne bo zdelo stvar preotročja, ampak toliko resna, da mu ne bo škoda niti tiska niti črnila! Z bagatelizovanjem ne opravite pri nas čisto nič!

Imenovanje. Tovariš Vinko Engelmann, nadučitelj v Trnju pri St. Petru na Krasu, je imenovan v Trst na šolo družbe sv. Cirila in Metoda. — Absolvirana učiteljska kandidatinja Anica Fajdiga je imenovana za provizorično učiteljico na Vrhpolju pri Vipavi.

Svoji k svojim! Ponovno opozarjamo šolska vodstva, naj takoj naroče v naši tiskarni šolske tiskovine za prihodnje šolsko leto, da bo mogoče pravočasno ugoditi vsem naročilom. „Ročni zapisnik“ je že v tisku.

Učiteljski dobrotniki. „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: sl. županstvo občine Lokev na Krasu, 10 K; učiteljsko društvo za šezanski okraj, II. obrok pokroviteljine, 50 K; sl. omizje „Sloga“ v Zagorju ob Savi, 5 K; ostanek literarne južine v Švicariji, 3 K; vesela družba v Novi cerkvi pri Celju, 9 K 40 h; učiteljstvo tržiškega okraja še 5 K k čistemu dohodku koncerta v Radovljici; šaleško učiteljsko društvo v Šoštanju, prebitek koncerta o priliki Zavezinega zborovanja, 50 K; g. Andrej Lasič, c. kr. okr. šolski nadzornik v Tolminu, 8 K 50 h; kot preostanek za brzojavko zbranzga zneska ob